

Sygn. akt III U 72/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Piotr Witkowski</i>
Protokolant:	<i>stażysta Sylwia Zarzecka Balcer</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 listopada 2018r. w Suwałkach

sprawy **I. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę pomostową

w związku z odwołaniem I. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 21 grudnia 2017 r. znak (...) i z dnia 17 kwietnia 2018 r. znak (...)

1. **oddala odwołania;**

2. **zasądza od I. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 72/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.12.2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 1270) i ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 664 ze zm.) odmówił I. S. prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu wskazał, iż zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;

4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast odmowa wynikała z faktu, że wnioskodawczyni:

- nie udowodniła okresu pracy w warunkach szczególnych wynoszącego co najmniej 15 lat,

- przed dniem 01.01.1999r. nie wykonywała prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

- po dniu 31.12.2008r. nie wykonywała prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił okres zatrudnienia od 01.04.2004r. do 31.12.2008r. (z wyłączeniem okresów zwolnień lekarskich) tj. 4 lata i 9 miesięcy.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił zaś następujących okresów:

1) od 01.07.1984r. do 31.10.1999r., ponieważ zakład pracy w świadectwie pracy z dnia 0.02.2004r. wskazał charakter pracy niezgodny z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. oraz nie wskazał przepisów resortowych, pod które podlegał zakład pracy. Natomiast okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do zarządzeń resortowych lub w świadectwie pracy. Zakład pracy wystawiając świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, ma obowiązek określić rodzaj wykonywanej pracy, ściśle według wykazu stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. oraz podać stanowisko pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego lub powołać się na przepisy ustawy o emeryturach pomostowych. W przypadku likwidacji zakładu pracy na potwierdzenie okresu pracy w szczególnych warunkach mogą być również przedłożone kserokopie dokumentów sporządzone przez archiwum na podstawie posiadanej dokumentacji osobowej pracownika.

2) od 01.01.2009r. do 30.11.2017r., ponieważ I. S. nie została zgłoszona w ZUS jako pracownik zatrudniony w warunkach szczególnych, a tym samym nie zostały za nią opłacone składki na Fundusz Emerytur Pomostowych. Pracodawca mianowicie ma obowiązek zgłoszenia takich pracowników na drukach ZUS ZSWA. Za okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach od 01.01.2009r., zgodnie z art. 38 ustawy o emeryturach pomostowych płatnik składek jest zobowiązany złożyć druki ZUS ZSWA do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok. W przypadku wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do Zakładu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku.

Ponadto na podstawie dowodów dołączonych do wniosku Zakład przyjął za udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 29 lat 4 miesiące i 29 dni, w tym 4 lata 9 miesięcy okresów pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od tej decyzji I. S. domagała się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury pomostowej. Argumentowała, że wykonywała pracę w szczególnych warunkach w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w O.. Wykonywała bowiem pracę fizjoterapeutki, obsługując m.in. diatermię krótkofalową, prądy

interferencyjne, ultradźwięki oraz lampy kwarcowe. Potwierdzeniem zatrudnienia i wykonywania przez nią pracy w warunkach szczególnie szkodliwych dla zdrowia są umowy o pracę i inne dokumenty wewnętrzne, znajdujące się w aktach osobowych, ale również zeznania świadków na okoliczność wykonywania pracy w (...) w O. na tym stanowisku.

Podniosła, że warunki pracy były cyklicznie monitorowane. Zgodnie bowiem z art. 227 § 1 pkt 2 kp pracodawca zobowiązany jest do zapewnienia wykonania badań i pomiarów czynnika szkodliwego dla zdrowia w środowisku pracy. Zatem wyniki tychże badań i pomiarów powinny znajdować się w jej aktach osobowych. Potwierdzeniem, że była zatrudniona w warunkach szczególnie szkodliwych dla zdrowia, jest fakt, że przez cały okres zatrudnienia obowiązywał ją obniżony wymiar czasu pracy do 5 godzin. Dlatego uwzględnienie powyższych okresów pozwoli na spełnienie wszystkich warunków niezbędnych do uzyskania emerytury pomostowej. Nadto w okresie zatrudnienia otrzymywała dodatek za pracę w szczególnych warunkach, który został w okresie późniejszym wliczony do wynagrodzenia zasadniczego. Jednocześnie wskazała, iż wypłata wskazanego dodatku została zapewne uregulowana w regulaminie pracy i płacy. Z uwagi na zakres czynności wykonywała pracę wskazaną w wykazie A dziale XIV pkt. 4, stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 07.02.1983r. W tym zakresie powołała się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27.10.2016r. sygn. akt III AUa 41/16, który wskazuje, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy - rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych i ich szkodliwy wpływ na zdrowie psychofizyczne pracownika. Tożsamy pogląd wyraził, również Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 03.11.2016r. sygn. akt III AUa 1798/16.

Podniosła również, iż w myśl § 2 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Ust. 2 § 2 rozporządzenia stanowi, iż te okresy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji. Kwestia ta była wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który wyjaśniał, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.09.2007r., III UK 38/07, z dnia 01.06.2010r., II UK 21/10, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 08.03.2012r., III UK 92/11). W judykaturze przyjęte jest, że nie sama nazwa

wykonywanego zawodu, a faktycznie wykonywany rodzaj pracy decyduje o możliwości, lub braku możliwości zaliczenia danego okresu, jako okresu pracy

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dlatego w jej przypadku organ rentowy błędnie nie uwzględnił okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach od 01.07.1984r. do 31.10.1999r. podnosząc brak wykazanego

charakteru pracy oraz niezgodność stanowiska pracy wykazanego w świadectwie

pracy w stosunku do treści załącznika do rozporządzenia. Zatem mimo treści zawartej w świadectwie pracy, wystawionym przez placówkę medyczną, należy przyjąć, że we wskazanym okresie wykonywała ona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace narażające ją na działanie pól magnetycznych, tak więc wykonywała pracę w szczególnych warunkach określoną w wykazie A stanowiącym załącznik

do niniejszego rozporządzenia (Dziale XIV " Prace różne", poz. 4 - prace narażające

na działanie promieniowania jonizującego oraz prace narażające na działanie

promieniowania pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz. Wobec więc stanowiska organu rentowego powyższe okoliczności będzie udowodniać wszelkimi dostępnymi środkami. W tym zakresie wskazała na wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18.04.2017r. sygn. akt III AUa 892/16 który podkreślił, iż zgodnie z art. 473 § 1 kpc stanowiącym przepis szczególny odnoszący się do postępowania dowodowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, dowód z zeznań świadków jest dopuszczalny w zasadzie co do wszystkich faktów spornych lub niemożliwych do udowodnienia za pomocą dowodu z dokumentu, a nawet ponad i przeciwko osnowie dokumentu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

W dniu 17.04.2018r. organ rentowy wydał kolejną decyzję w ramach wniosku o emeryturę pomostową ponownie odmawiając I. S. prawa do tego świadczenia. Argumentował jak w decyzji z dnia 21.12.2017r. i dodatkowo wskazał, że nie uwzględnił do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 01.08.1983r. do 8.10.1984r. (data wystawienia dokumentu), ponieważ w dokumentach widnieją rozbieżności dotyczące zajmowanego przez I. S. stanowiska pracy. W świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 08.10.1984r., wystawionym przez Zespół (...), wskazano stanowisko technika fizjoterapii, natomiast w świadectwie pracy z dnia 30.06.1984r. wystawionym przez (...), podano stanowisko instruktora gimnastyki leczniczej. Organ rentowy wskazał również na brak informacji, czy Zespół (...) w O. jest uprawnionym podmiotem do wystawienia świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres zatrudnienia w (...)k. O.. Odnośnie okresu od 01.07.1984r. do 31.10.1999r. organ rentowy dodatkowo argumentował, że w przypadku zmiany nazewnictwa stanowiska pracy - w stosunku do nazwy wymienionej w resortowych aktach prawnych – bez zmiany rodzaju faktycznie wykonywanej pracy na tym stanowisku, pracodawca powinien podać w świadectwie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze:

- nazwę obecną, będącą odpowiednikiem nazwy podanej w zarządzeniu lub uchwale,
- przyczynę zmiany nazewnictwa (np. zmiana w taryfikatorze),
- określić czy wskazana nazwa stanowiska pracy odpowiada pod względem rodzaju wykonywanej pracy i zakresu obowiązków pracownika, stanowisku wymienionemu w załączniku zarządzenia resortowego.

Organ rentowy wskazał również, że decyzją z dnia 17.04.2018r. uchylili decyzję z dnia 27.02.2018r., ponieważ w dokumentach znajdujących się w aktach emerytalno – rentowych widnieją rozbieżności dotyczące zajmowanego stanowiska pracy w okresie zatrudniania od 01.08.1983r. do 30.06.1984r.

W odwołaniu od tej decyzji I. S. również domagała się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury pomostowej.

Przytoczyła argumentację zaprezentowaną w odwołaniu od decyzji z dnia 21.12.2017r. Dodatkowo wskazała, że pismem z dnia 06.02.2018r. zostały przesłane organowi rentowemu dokumenty, a mianowicie odnalezione świadectwo pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach oraz jej oświadczenie o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy. W konsekwencji organ rentowy w dniu 27.02.2017r. wydał decyzję odmowną, a uzasadniając swoje stanowisko oparł się na takich samych przesłankach, jak w decyzji z dnia 21.12.2017r. Elementem różniącym obie decyzje, był jedynie okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a mianowicie w pierwszej decyzji organ uwzględnił 4 lata i 9 miesięcy, natomiast w drugiej decyzji 5 lat, 11 miesięcy i 8 dni.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 12.06.2018r. oba odwołania z uwagi na tożsamość faktyczną i prawną, połączono do wspólnego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołań za uzasadnionych uznać nie można było.

Na wstępie należy wskazać, że organ rentowy może zakwestionować świadectwo pracy potwierdzające wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych. Żadne świadectwa pracy (wykonywania pracy w szczególnych warunkach bądź zwykłe) nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 kpc, gdyż podmiot wydający takie świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez wskazane organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., stanowiące dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte

w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i do prawidłowości przywołanej podstawy prawnej. Zatem dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, ani też treść świadectwa pracy, ale tylko wykazanie, że wykonywana przez niego praca miała charakter pracy w szczególnych warunkach. Tak więc, wystawienie przez pracodawcę świadectwa, jest tylko oświadczeniem wiedzy, a nie oświadczeniem woli. Zatem - wbrew odmiennym twierdzeniom odwołującej się - istnienie stosownego świadectwa lub jego brak nie wywołuje skutków materialnoprawnych. Świadectwo służy wyłącznie do celów dowodowych, zaś jego pozytywna treść może być skutecznie zakwestionowana w postępowaniu sądowym (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28.06.2018r. sygn. III AUa 813/18).

W oparciu o zgromadzoną w sprawie dokumentację pracowniczą, w tym akta osobowe odwołującej się ustalono, że od 01.07.1984r. do 31.10.1999r. była ona zatrudniona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w(...)w O.. W trakcie tego zatrudnienia początkowo pracowała jako technik fizjoterapii (od 01.07.1984r. do 11.08.1986r.) na ten okres przypadało również wykonywanie przez odwołującą dodatkowych czynności – w wymiarze 2 godzin dziennie – polegających na wykonywaniu elektrokardiografów. Następnie od 12.08.1986r. do 30.09.1989r. pracowała jako technik rehabilitacji, również z obowiązkiem wykonywania elektrokardiografów przez 2 godziny dziennie w okresie od 01.09.1986r. do 31.12.1986r. , a następnie jako starszy technik fizjoterapii (od 01.10.1989r. do 31.10.1999r.). Następnym spornym okresem było zatrudnienie odwołującej się w (...)w E. od 01.04.2004r. do 30.11.2017r. W tym zakładzie pracy zajmowała następujące stanowiska pracy: starszego technika fizjoterapii (starszy technik medyczny) od 01.04.2004r. do 31.01.2008r. i młodszego asystenta od 01.02.2008r. do 30.11.2017r. Stosunek pracy z tym zakładem uległ rozwiązaniu w związku z jego likwidacją .

Czynności wykonywane przez odwołującą się na zajmowanych stanowiskach, były szczegółowo określane w zakresach obowiązków.

W sprawie dopuszczono dowód z zeznań świadków, byłych współpracowników odwołującej się: G. J. i E. O.. Potwierdziły fakt zatrudniania w spornych okresach i wykonywania obowiązków na zajmowanych stanowiskach. Okoliczności te generalnie nie budziły sporu między stronami. Świadkowie w sposób bardziej szczegółowy, niż można było to ustalać wyłącznie w oparciu o akta osobowe, przedstawiły środowisko pracy i czynności, jakie wykonywała odwołująca się.

Sytuacja świadek G. J. była przez Sąd szczegółowo zbadana, gdyż odwołująca powoływała się na przyznanie G. J. emerytury w związku z pracą w warunkach szczególnych. Analiza akt emerytalnych świadka ujawniła jednak, że z racji na wiek (ur.(...)) G. J. miała fizyczną możliwość udowodnienia, że na dzień 01.01.1999r. posiadała co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Jest to niezwykle istotną przesłanką przy ubieganiu się o wcześniejszą emeryturę z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 1270), gdyż o taką ubiegała się.

Zgodnie z art. 184 ust.1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do wcześniejszej emerytury przysługuje ubezpieczonym urodzonym po 31.12.1948r., jeżeli pracowali co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i posiadają staż ubezpieczeniowy w przypadku kobiet w wymiarze 20 lat i ukończyły 55 rok życia. Ilość lat pracy warunkach szczególnych oraz wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych jest badana na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli 01.01.1999r.

Zgodnie z dyspozycją art. 32 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych uważa się osoby, które były zatrudnione przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej, ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odnośnie wieku, stażu pracy oraz charakteru wykonywanej pracy, uprawnionych do emerytury odsyła do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). §3 i 4 rozporządzenia, prawo do emerytury uzależniają od spełniania łącznie następujących warunków: posiadanie 20-letniego okresu zatrudnienia w przypadku kobiet, w tym 15 lat pracy w szczególnych warunkach i ukończenie 55 roku życia. Zgodnie z §2 ust.1 rozporządzenia w sprawie wieku..., zaliczeniu do okresów pracy w warunkach szczególnych podlegają te, w których praca była świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Natomiast w odniesieniu do odwołującej się warunek 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 01.01.1999r. nie mógł być spełniony, gdyż urodziła się ona później –(...) i podejmując aktywność zawodową w 1983r. nie była w stanie "wypracować" co najmniej 20 lat na dzień 01.01.1999r. Jest to przesłanka, której nie można pomijać przy badaniu uprawnień do wcześniejszej emerytury. Należy podkreślić, że nawet legitymowanie się co najmniej 15-letnimi pracami w warunkach szczególnych, przy braku ogólnego stażu ubezpieczeniowego w wymiarze co najmniej 20 lat, nie daje podstaw do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Okoliczności związane z tym rodzajem emerytury były przez Sąd Okręgowy rozważne, gdyż przy ubieganiu się o emeryturę pomostową należało rozważyć uprawnienia odwołującej do emerytury wcześniejszej z racji pracy w warunkach szczególnych, zwłaszcza w sytuacji, że prawa do emerytury pomostowej nie mogła uzyskać z przyczyn, o których w dalszej części uzasadnienia.

Mając zatem na uwadze, że w spornych okresach odwołująca się pracowała od 01.07.1984r. do 31.10.1999r. w (...)w O., a od 01.04.2004r. do 30.11.2017r. w(...)w E., koniecznym jest przytoczenie przepisów, które regulują kwestie związane z prawem do emerytury pomostowej.

Ustawa z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1924 ze zm.) zastąpiła nowymi regulacjami, określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu pracy w warunkach szczególnych, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, określające zasady przyznawania emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31.12.1948r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 01.01.1999r. (art. 4 pkt 5 ustawy).

Wskazany cel ustawy o emeryturach pomostowych realizują przepisy określające warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia, art. 4 i art. 49. W myśl pierwszego z nich, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31.12.1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący, co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący, co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 01.01.1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31.12.2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z unormowania tego wynika, że przy nabywaniu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych uwzględnieniu podlegają przypadające przed dniem 01.01.2009r. okresy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, jednakże wyłącznie w sytuacji spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art. 4, gdyż muszą one być spełnione łącznie.

W niniejszym postępowaniu uznać należy odwołującą się nie spełniła wszystkich wskazanych wyżej warunków do przyznania emerytury pomostowej, gdyż po dniu 31.12.2008r. nie pracowała w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a wykazanie, iż po 31.12.2008r. wykonywała pracę w takich warunkach szczególnych, w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych, jest niezbędne do nabycia uprawnień do tego świadczenia. Dokonana przez Sąd analiza wykazów prac stosownie do art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych w warunkach szczególnych – zawarta załączniku 1 do ustawy i wykazu prac o szczególnym charakterze – załącznik nr 2, w żadnym z punktów nie wskazuje na objęcie stanowisk zajmowanych przez odwołującą się po 2008r., jako wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Rodzaj środowiska, w którym wykonywała swoje obowiązki czy też konkretne czynności związane z obsługą konkretnych urządzeń leczniczych, nie zostały ujęte w żadnych z tych załączników. Nie można więc było uznać, że po 2008r. odwołująca się pracowała w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, a tym samym przyznać jej prawa do emerytury pomostowej.

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 ustawy. Według art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo to przysługuje osobie, która:

1) po dniu 31.12.2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Oznacza to, że art. 49 w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową spełniała w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.2009r.) warunek posiadania, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, które są wskazane w załącznikach 1 i 2 ustawy. Odwołująca się takiej oczywiście nie posiada. W tym miejscu należy przy tym przytoczyć wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.03.2012r. sygn. II UK 164/11, w którym wskazał on, iż warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 01.01.2009r. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy (ten sprzed 2008r.) okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (por. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 04.09.2012r. sygn. I UK 164/12 i z dnia 04.12.2013r. II UK 159/13 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 02.04.2014r. sygn. III AUa 2302/13).

Natomiast w żadnym załączniku nie zostały wymienione prace wykonywane przez odwołującą się w spornych okresach. Kwestią drugorzędną było więc to czy pracodawca po 2008r. zgłosił odwołującą się do Funduszu Emerytur Pomostowych i opłacał należne składki.

Nawet zatem gdyby odwołującej się uznać pracę od 01.07.1984r. do 31.10.1999r. w (...)w O., a od 01.04.2004r. do 30.11.2017r. w(...)w E., za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach w rozumieniu powołanych przepisów ustawy emerytalnej i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. to i tak nie spełniałaby wszystkich warunków do przyznania prawa do emerytury pomostowej. Biegli zresztą z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy wykluczyli w swoich opiniach, aby odwołująca się pracowała we wskazanych okresach w szczególnych warunkach. Z uwagi zaś na charakter sprawy sąd dopuścił dowód z tych opinii celem wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy i ewentualnego wykluczenia tego, że odwołująca się po dniu 31.12.2008r. wykonywała prace w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych,

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc orzekł, jak w punkcie 1 i oddalił oba odwołania.

O kosztach Sad rozstrzygnął podstawie art. 98 §1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc i §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.).

PW/mt